

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravištvu, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Beograda. [Izv. telegram „Slovenskemu Narodu“ oddan v Beogradu 27. jul. zvečer ob 8., došel 28. ob 7. torej za zadnji list prekasno.] Turki so denes poskušali probiti se nad Zaječarom pri vasi Vražogorac črez reko Timok napadivši v ostrej bitvi levo krilo srbske vojske nasproti potoku Lapanja. Pet ur je bitva trajala, Srbi so zmagali, ubranili Turkom približati se Timoku.

Na Ibarji je general Cah moral popustiti komando in prevzel jo je Čolak Antić, kateri je precej vojsko turškega poveljnika Derviš-paše, ki je bil z redno turško vojsko in z Arnavti mestu Sjenici na pomoč prihitel, popolnem pobil in v beg zapodil.

Kakor je vidno iz tega telegrama, prizadevajo si Turki strašno, prodreti na Timoku v Srbijo. Nij se jim do zdaj posrečilo. Srbi zbirajo tu v bližini nove moči, in velika bitva, ki se zlasti od turške strani tako dolgo uže napoveduje, bode sigurno kmalu. — Srečno pa napreduje v jugu srbski polkovnik Čolak Antić, kateri je zdaj prevzel tudi oddelek starega generala Caha, ki je mnogo let organiziral srbsko vojsko, bil dober teoretikar, a se v praksi nij izkazal. Neizmerne važnosti bi bilo, ko bi Antić, imel in na dalje srečo, da bi Sjenico vzel, ker potem se more zjediniti s Črnogorci.

Od črnogorske vojske se poroča 26. jul. iz Cetinja, da je 15.000 mož turške vojske, zbrane v osmih dneh iz Podgorice in Skadra,

v ponedeljek udarila na Kuče in na Doljane. Črnogorci so Kučanom na pomoč priskočili pod Božo Petrovičem in Plamencem. Cel dan je boj trajal. Turci so bili tepeni in gonjeni do Podgorice. Izgubili so mnogo mrtvih.

Kako je bilo 23. in 24. s črnogorsko vojsko pri Nevesinji ali Blagaji, to se ne ve na tanko. Najbrž je bila tu samo črnogorska prva straža v boji. Gotovo je, da Turki nemajo nobenega dobička, ker Muktar je vsled bližnje Čolak Antićeve zmage ves v strahu in ne ve kam bi šel.

Iz Beograda se 23. t. m. „Pol. Corr.“ piše: Vojni minister je sestavil zopet jeden nov artilerijski polk iz treh baterij. V Kragujevcu lafetirajo se topovi. Odkar se je vojna začela je to uže drugi artilerijski polk, kateri se je sestavil. Srbska artilerija je tedaj za šest baterij pomnožena. Vsled sestavljenj novih baterij kupujejo se vedno konji. Vsak dan se pripelje po 40 do 50 konj dotičnej komisiji. Pri tej priliki naj bode omenjeno, da srbska vlada vsa pošiljanja takoj izplača. Trdnjava se oborožuje, — previdnost katera se mora, odkar je glavna armada pričela defenzivna vojevati, le odobravati. Na nasipu spodnje, na vodnej strani ležeče trdnjave so velikanski topovi nastavljeni, katere je Turčija po krimskeji vojni od Anglije kupila in zaukazala jih v Beograd pripeljati. Kakor znano podaril je sultan vse ove topove leta 1867. knezu Mihaelu. Sedaj pak se bodo tisti velikanski žreli nastavili proti Turčiji samej.

Kakor je uže poročano bilo, pal je v boji

ruski obrst Kirejev, kateri je bil tudi poveljnik bulgarskih prostovoljcev 18. t. m. pri Zaječaru. Usmrteni je bil pravi sin neke umrle visoke rodovine ruske. Vsled tega se je poročalo v mnogih listih, da je nekov ruski veliki knez v srbskem glavnem kvartirju. Kirejev je bil velik in lepo zaraščen in bil zelo podoben svojemu očetu, ter se je odlikoval z jako hrabrostjo. Za umrlim bode velikanska mrtvašnica. Kirejev je zapustil vdovo, o kateri trdijo, da je najlepša gospa v Rusiji. Znani ruski obrst Komarov je semkaj došel, kakor tudi drugi jako odlični Rusi so dospeli. Omenjena naj bode jedino le soproga svetovalca Tihačeva, in najveljavnejši ruski žurnalist in lastnik „Novega Vremja“, H. Suvorin. Madame Tihačov organizira pomoči v bolnicah, katere bodo prevzele ruske dame. V malo dnevih pridejo v ta namen najodličnejše dame onega društva iz Moskve in Peterburga.

Jeden del južno-vzhodne armade je odmarširal na Timok. Tam namreč se bode bila odločilna bitka. Iz vseh turških premikanj je razvidno, da hoče Abdul Kerim-paša vojno cesto črez Zaječar forsirati. Kakor se zatruje bode Černjajev sam osobno poveljništvo pri Zaječaru prevzel. Armade so izgubile dosedaj okolo 8000 mož, s to izgubo pa nikakor nij armada oslabiljena. Od početka vojne nabralo se je pa tudi uže nad 30.000 novih vojakov za armado ter so se tudi uže odposlali dotičnim oddelom, izvemši prostovoljce in vstaše, katerih število je precejšnje. Kakor se tukaj sem poroča, prevzel bode najprvi ruski kirurg,

Listek.

Čast in sramota.

(Novela iz družinskega, v črnega življenja ljubljanskega. Spisal Ogr. nec.)

III.

(Dalje.)

„Pravi, da ne mara za zabave,“ sporoči Česelj hitro in sladko materi nazaj, potem pa iz nova bliže se nagnivši k hčeri in v svesti si popolne udanosti materine in njenega splošnega odobrovanja navise prav pravo besedo po svojem značaju, rekoč:

„Da verjamem vam, mila, mlada gospodičina Olga. Ali čakite, če bode pri prijazni volji, jaz vas popeljem v svoje kroge in prepričali se boste, da tu v Ljubljani je veselo in zabavno in lepo življenje. Da, da ljuba gospodičina Olga, to bi bila prava škoda in krivica, da bi tako mična, tako mlada gospodičina, kakor gospodičina Olga vi, ne lepšala ne kinčala in ne osrečevala ljubljanskih veselec. O po nobenej ceni se to ne sme zgoditi in se ne bo, jelite, da ne, lepa gospodičina! Jelite? — kaj?“

„Ne vem, kako je to,“ odgovori silečemu natečniku Olga kakor v sanjah s teškim, vendar tolikim glasom, da mati čuje, da odgovarja.

„Nu, uže vidim, da ste zadovoljni, da bode, ko se vam vgladi pot. O meni bo največja radost!“

V tem pridejo do vrat. Olga, katerej se je nestrpljivost brala iz vsega vedenja, hoče brž po stopnicah gor. Česelj jo skuša pridržati loveč jo za roko; ali ona videč, da jej mati ne brani oditi, pobegne hitro ne zmeneč se za nadležnikova „lehko noč“ voščila. Česelj se potem še nekaj pomudi pri materi razkladaje jej, koliko časa in kako se uže zanimlje za njihovo hčer, temu svojemu izjavi in postopanju le bolj malomarno podlagaje svoj odlični stališ mej tukajšnjim meščanstvom ter sploh se priporočevaje njenej dobrovoljnosti. Na to jej poljubi roko, vošči lahko noč, potem pa z ironično nategnenim obrazom hiti krohotaje svojemu čakajočemu tovarišu v družbo.

S pravo zmagonosno zavestjo in radost žarečim obrazem hiti gospa Berta po stopni-

cah gor; ali kakor hitro stopi v sobo in vidi hčer očitno čmernega obraza, vleže se jej brž zamokel gromonosni oblak na jasno čelo, da Olga opažech to naglo, hudournno pooblačenje bojazljivo in malosrčno tihotapi po kotih sobe, vsak trenotek strahom pričakovaje, da zdaj in zdaj zagrmí in treščí. Toda previdna Berta hipoma uvaživši, da burna nevilhta bi le še bolj vplašila prenežno in pač zatorej še bojazljivo pa nezaupno mladenko, zatara uže na konci jezika sikajoče strele, navleče si prisiljeno prijazne vedrosti na obraz ter začne medeno sladko nagovarjati Olgo. Živo jej skuša dopovedati, kako sijajna in srečna prihodnjost jej ravno ta nočojšnji spremljevalec utegne kot soprog še nakloniti. Omenja jej, da to se tem lože zgodi, ker tako premožni, kakor gospod Česelj, ne marajo ker ne trebajo ženiti se tolikanj zato, da bi priženili si bogatstvo, marveč, da bi imeli nevesto po srci: kar tudi zakon dela najsrečnejši.

„Da pa ta, ki tako živo in odkritosrčno išče in želi tvoje prijazne priklonjenosti, ustreza le nagnotju svojega srca, to je očevidno, in tudi lahko razumljivo, ker ti si prav zala deklica Olga; samo kaj prijazneje boš morala

slavni profesor, gospod Pirogov vodstvo sanitetnega oddela. Začasno odpošlje semkaj mnogo ruskih zdravnikov. Tudi iz Avstrije Italije, Anglije severne Amerike in celo Nemčije došli so semkaj zdravniki, kateri skoro brezplačno zdravniško službo opravljajo, da se vsi taki z veliko hvaležnostjo sprejemajo je naravno.

Avstrijsko bregovje jadranskega morja v dotiki z orientalnimi pitanjem.

Kdo bi ne uvidel neizmerno važnost morskega obrežja za katero si bodi državo v narodno-političnem oziru sploh, in vsled tega tudi neizmerno važnost v narodno-gospodarstvenem oziru?

Pogled po svetu in razgled po zgodovini vseh časov nas uči, da več ali menj vse države zgodovinskega pomena so do vrhunca svoje mogočnosti dospele po pomorstvu. Fenici, Rimci, strašni Kartagei; za premaganjem poslednjega po prvemu — po Rimu, leta; Španjci, Genua, Venecija, Anglija itd. Vse te države in primeroma male države so bile postale mogočne proti napadu neprijateljev v zabrambi svojega životnega obstanka, strašna v sovražnem napadu na tekmece — jedino po pomorstvu. Koliko na primer je le Galija morala prebiti po drzovitih Normanah, ker nij imela jedino sposobnega orožja za brambo — pomorstva.

Kako vrlo so narodi gospodarsko napredovali uže v začetku novejši dobe, ko so drzozito začela se obiskavati obrežja vesvoljnega sveta preko še nepoznane morje. Majhena Španija je postala v kratkem najbogatejša država na svetu, ko je Kolumb Špancem pot v Ameriko odprl, Angličani, Holandezi so kmalu za onimi začeli uvidjevati materialno korist pomorstva. Vsled nastale konkurence — boj krvavi — ljubosumno tlačenje in zaprečevanje jadrana, v katero so tudi Francozje se upletali. Naseljevanja vseh teh narodov v Ameriki bila so temelj onej čudnej zmesi severo-amerikanske mogočne ljudovlade, katera ima v svoji moči vse pogoje gotovega obstanka. Kdo bi se predrznil prorokovati propad te

republike? Pomorstvo je prvotni izvir, današnji pogoj obstanka in pogoj bodočnosti te mogočne države.

Anglija? To ime je pojem, kateri obsega pomorstvo, kakoršno mora biti; pomorstvo, katero gospodarsko obogatuje narod, ki se ž njim peča, in ob enem s pridobljenim bogatstvom zaštitila in zagotavlja obstanek in hegemonijo naroda na morji.

Angleški narod je vse druge za celi vek prehitel in le francoska konkurenca, kakor stvari zdaj stoje, mu utegne nevarna postati.

Taka bi v kratkem bila karakteristika pomorstva od njegovega početka do današnjega dneva. Pustimo sedaj malo, vse več ali menj močne in razvite faktorje našega predmeta in ozirimo se na elemente, kateri so danes še embrio, pa utegnejo vsled dogodjajev na balkanskem poluotoku s časom se razviti in celo tudi v boj vseh proti vsem stopiti z važnim vplivom.

Po spretnejših peresih, nego je ovo pisatelja teh vrstic in tudi po praktičnih izkušnjah je dognano, da komunikacija po morji je cenejša od one po kopnem, torej tudi prva bolj od druge ugaja trgovini. Evropa bode zaradi prevažujoče množine rafiniranega ljudstva vedno največji trgovinski emporium, svetovno tržišče ostala. Važno je torej se ozirati na povodne komunikacije, katere daleč v srce Evrope segajo.

Severna in zapadna Evropa je vsled geografičnega oblička baje bolj primerna za trgovino z Ameriko (akoravno splošno občevanje sveta s svetom vedno ostane neomejeno). Po baltiskem morji in po velikih rekah na zapadnem evropskem bregu ladije lahko daleč v notranjo Evropo priplujejo. Neizmerne važnosti za svetovno trgovino in posebno za trgovino z bogato Azijo in z izhodom sploh je pa sredozemsko, črno in jadransko morje.

Francoz Lesseps je približal ta morja za tisoče milj izhodnim deželam. Sueški prekop njegov je neizmerne važnosti postal baš v poslednjih dveh letih, ker njega obstanek se je izkazal zagotovljenega kljubu prvotnemu strahu, da ga morski tok zopet zasuje.

Lessepsu gre neoporekljivo priznanje za zasluge in vsa južna Evropa bi mu morala

hvaležna biti za njegovo ženjalno idejo in skoro čudovito nje izvršitev.

Vpliv sueškega prekopa je vsestransko velik.

Izhodno pitanje, pred katerim celi svet trepeče, začelo se je krvavo reševati na Balkanu. Nij li posredno tudi sueški prekop pospešil začetje tega reševanja?

Prihodnost bode to učila; danes se uže s takovim dokazom ukvarjati, bilo bi nehvaležno delo.

Gotovo je le to, da bregovje balkanskega poluotoka, je velicega narodno-gospodarskega pomena uže za bližnjo prihodnost.

Na stran pustivši vzhodno bregovje tega poluotoka in črno morje, ozirimo se torej na zapadno bregovje in v prvi vrsti na avstrijsko primorje.

Uže na prvi pogled nam zemljevid kaže, da Avstrija mora težiti na krepčanje svojih južnih primorskih dežel brez ozira na javkanje faktorjev, katerih jeden je sicer mogočen postal, a si je nezasluženo prilastil zastopanje občenega mnenja, to je namreč nemško židovstvo. Omenjam še drugega faktorja, kateri še tudi v Avstriji zvonec nosi, preko katerega pak bode zgodovina neizprosljivo na dnevni red stopila in to je magjarski dualizem ali cepljene močij v to- in onkraj lejtansko polovino.

Dualizem zaprečuje razvoj našega cesarstva ker izključljivost Magjarov ljubosumno zabranjuje Avstriji, da bi si pridobila zaslombo svojega morskega bregovja dalmatinskega s pridobitvijo Bosne in severne Hercegovine.

Dualizem ta zaprečuje, da Avstrija se ne more krepko ustavljati nemškemu židovstvu, katero perhorescira krepčenje avstrijskega elementa v jugu s pridobitvijo Bosne in Hercegovine. Je li potem mogoč obstanek magjarskega dualizma v Avstriji? Je li mogoče, da se vzdrži v sedanjem veku tak sistem „divide et impera“, ko se vsi k svojim sklepajo in skupno v bran postavljajo v boji vseh proti vsem?

Res najsrečnejši trenotek za začetje rešenja orientalnega pitanja za nas avstrijske Slované bi bil za časa Hohenwarta ker je slovanski vpliv imel nekoliko merodajne moči in zato več veljave nego zdaj. A nekrvava prekucija

věsti se proti njemu!“ pristavi in jej božaje privzdigne povešeno čelo sileč jo:

„Saj se boš, jeli Olga? Glej, jutri te obišče tukaj doma. Res, lahko se ponašaš; meni se dobro zdi!“

Olga v pričo vsega tega materinega prigovarjanja ostane mrkla. Če tudi sem ter tja nakima in materi po volji kaj zine: njena poparjenost in teška skrb, ki jej tako očitno počiva na obrazi, ta priča, da v srci Olga misli drugač. Pozorna mati tudi dobro opazuje to, hoče uže poseči po njenej srčnej skrivnosti, ko ravno Robert vstopi. Ta primerljaj jo hipoma odvrne od take namere: prvič ker ne mara, da bi v pričo moža razpravljala srčne razmere hčerine in drugič, ker hoče zdaj z vso silo potežiti na njega nadejaje se, da.

Kakor hitro tedaj sama ž njim, začne vedno previdna Berta kar najprijazneje uvajati ga na poglaviti pritegljaj, ki ga hrani v mislih. Po daljnem, dobrikajočem ovijanji zagotovivši mu, da vse, karkoli on trdeva, tudi res obveljava navadno, zabrne na jedenkrat na klanec pomenljivo naglasovanje.

„Samo nekaj, le nekaj nijsi dobro po-

godil, pa je tudi bolje, da nijsi, — bolje, bolje zakaj — z dobro zavestjo lahko rečem, da bolje je, ker je bolje — ker je našej Olgi in tudi nama le na dobro.

„Kaj pa je tacega, kaj?“ zavpije Robert nevoljen nad tem dolgim ovijanjem.

„Vidiš moj ljubi mož“, začne Berta držeč se na sladek smehljej „ti si sodil in trdil, da ta mladi gospod Česelj ne ostane svojemu prvemu postopanju zvest, pa —“

„Pa — pa? No kako pa, kaj pa?“ nadira osorno Robert.

„Pa — pa — je pošten, značajan mladenič, ki je vreden —“

„Vreden?“

„Vreden, da mu mi privoščimo večjo in boljšo pozornost, kakor do zdaj.“

„Vajet napet!“ zavrne Robert vstajaje iz pred soproge.

„Kako vendar si ti nestrpljiv! Čaki, da izveš!“ očita mu ona lehno za roko potezaje ga k sebi nazaj.

„Jaz pa ne maram ničesar izvedati o taci.“

„Kaj pa da; ti moraš! In gre tu za srečo tvojega otroka! Glej, gospod Česelj

je nocoj nagovoril mene in mi povedal vse: da se zanima za Olgo, da jo ljubi in da —“

„Da, da, da, večeren kriljač! zakotni lov! kakor sem bil rekel oni dan. Jaz vam uže dam! Kdor ima se pomenkovati kaj, naj pride le k meni pa govori z mano!“

„Nū, saj ravno to tudi želi gospod Česelj. Zagotovil mi je, da jutri nas obišče tukaj doma.“

„Kaj tū v moje stanovanje na vozlanje?! No, to ti pa pravim, tebi in dekletu in tistemu vajinemu tihotapu: to ste naredili račun brez krčmarja!“

„I kaj pa motoviliš uže zopet, ti človek nesrečni.“

„Kaj — ti še povprašuješ? Sāmo pride naj mi!“

„Pride, pride, gotovo pride, da veš! Jaz hočem —“

„In jaz nečem! Naredi naj mi stopinjo črez moj prag, drdral bo po stopnicah, da ne bo vedel, ali po glavi ali po petah! Čaki, tudi onej spaki povem!“

„Zdaj je dovolj! To je preveč!“ vsklikne razdražena žena, vskoči po konci, pograbi poleg

nas utegne zopet na vis povzdigniti in gotovo ne v pogubljenje Avstrije, pač pa z nasledkom, da bode Avstrija, na jugu pridobila ekvivalent za izgubljeno Italijo, kateri bi bil veliko dragocenejši od izgube. Dalmacijski pomorski breg je za Avstrijo jako problematične vrednosti brez zaslombe na izhodne pokrajine. Združen pak z Bosno in Hercegovino zadobil bi neizmerne važnosti v stratežnem in trgovinskem — sploh narodno gospodarstvenem oziru.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. julija.

Ogerski list „Naplo“ vpraša magjarsko vlado: ali je slišala, da je monarhija pripravljena zapustiti politiko nevtralitete in se oborožena vmešati v turško-srbski boj kot posrednik. „Hon“ kliče Magjare, ki so na Turškem naj Turkom proti kristijanom pomagajo.

Beust je dobil od Andrassyja ukaz naj ostane letos na svojem mestu v Londonu in naj ne misli na odpust za to jesen.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** se poroča, da je avstrijski poslanik korake storil, da se opusti snovanje magjarske legije. To se je zgodilo na željo in pritisk ruskih časopisov in to je uže dobro. „Ruski mir“ je namreč rekel, ko je slišal, da se Magjari zbirajo pod Klapkom na boj zoper Srbe: „Dobro, mi Rusi imamo več radobornih kozakov in družih taci, ki se vse drugače dobro razumejo na klanje ljudi. Kakor brž se potrdi, da Magjari vojujejo, poslali bomo i mi svoje.“

Rumunska zbornica je v preudarek vzela trgovinsko ponudbo z Rusijo.

Grški in danski kralj z ženami sta šla v Peterburg.

Dva dogodka na **Francoskem** sta zadnje dni vlevala in vzbujala toliko zanimanja, kolikor ga je dandenes, ko so glavni ozirni obrnjeni skoro samo na slovansko-turški vzhod, le mogoče: namreč, da je senat vrgel liberalno premembo o visocih šolah, da se je torej republika konservativna izkazala; dalje pa preveliko podpisanje pariškega posojila. Francoska se preroruje in treba je nam bode.

V **rimskem** senatu je Depretis željo ministersko izrekel naj se mu izreče zaupanje.

Dopisi.

Od Savinje 27. julija [Izv. dop.]

Naše politično socijalno življenje je postalo kaj živahno. Vse se zanima za jugoslovansko vojsko. — Novejša doba je razveržila nestrpljiv duh in ves svet se zanima le za jugoslovansko vojno. Kar živi in diha, ako je le poštenega značaja, želi zmago jugoslovanskim bratom. Le tam v kakem kotu sedi kak nemčurček, kojega turkofilni listi z eteričnim ognjem osvitluje slepečega na duhu in telesu. Zakaj njih duh tako hrepeni po turškeji zmagi? No, to uže vsaka baba reglja. — Zopet bi radi videli zarjo onih časov, ko je Turk gospodaril po naših krajih. Videli bi radi pogrezniti vse, kar je slovanskega; veselili bi se nad tem, da bi se nam Slovanom verige na noge in roke koval. Ali upamo, da še živi oni bog, kateri čuva nad vsemi narodi. In ako je res pravičen mora nakloniti zmago našim slovanskim bratom, kateri se bore za „krst častni in slobodo zlatno.“ — „Slovan povsod brate ima.“ Zaradi tega se čuje tudi od planin in ravnin stoglasni odmev na krik naših bratov! To doni in budi, da mrtvi človek mora postati vnet za narodno stvar. — Mladi in stari svet in narod so za to vneti, in kjer narod čuva majka Slava nij še finis Slovanstva.

Iz radgonske okolice 25. julija [Izv. dop.] Oprostite gosp. urednik, da vas v neke reči pitam. — So li v vašem kraju tudi taki dačni inšpektorji, ko je v Ljutomeru g. N.? Glejte, ta gospod zmirom okolo potuje in ima komisij čez glavo. V okolici sosednje lutomerske in tako v naši je meseca junija pregledoval poškodovane njive in travnike, katere so kakor veste bile meseca maja pod vodo, in v protokol je zapisaval to, kar so mu izvedenci in cenilni možje rekli ali odobrili; in zopet je prišel ta mesec g. inšpektor v sosednje občine novozidane „kuče“ in hiše inšpicirat, in je zopet zapisal to, kar so mu svedoki in župani rekli. In tako hodi od občine do občine, iz lutomerskega okraja v radgonski in zopet nazaj. — Tako vidite, koliko je dela (!) in kaj mora (?) opravljati ta g. inšpektor. Toliko opravka gotovo

nij povsodi! — Kaj, da na take komisije ne gredo v vsacem okraji inšpektorji? Brž ko ne imajo preobilo in več dela doma. Mnenje občno je, da bi se lahko naše kmetske kuče, katere so skoro vse jednako sezidane, tu doma v pisarni dale popisati in da bi poškodovano polje utegnili tudi občinski predstojniki in zaupni možje pregledati zastonj.

Domače stvari.

— (G. Karel Klun) mestni svetovalec ljubljanski, bivši stolni kaplan, dobi Ravbarjev beneficij, kakor smo čuli.

— (Umr1) je Jurij Guček, jurist na zagrebškem vseučilišču, doma v Jurklostru na slov. Štajerskem 25. t. m. na konec dolge bolesi v Zagrebu. Pokojnik bil je jako zavzet za slovansko stvar. Šdoda zanj in prijazen mu spomin.

— (Za Janežičevo slavnost) v Lešah je podpisani odbor preskrbel primeren slavospev (besede Cimpermanove, napev Ant. Stöcklov), katerega bodo peli pri odkritji spomenika zbrani slov. pevci. — Vabijo se torej vsi oni gospodje pevci (ali slavna pevska društva), kateri se hočejo te slavnosti udeležiti, da naznanijo svoje sodelovanje tajniku „glasbene matice“, g. Vojtehu Valenti, kateri bode razposlal na zahtevanje partituro slavo-speva ali pa posamezne glasove brezplačno.

V Ljubljani dne 26. julija 1876.

Odbor „Glasbene matice“.

— (Strašna nesreča) se je 18. jul. v Marenbergu na slov. Štajerskem prigodila. Ob 5. uri po polu dne se prikaže črna megla; začelo je dežiti, bliskati in grometi. Delavci so iz njiv bežali pod kozolce, kojih je napolji mnogo postavljenih. Tudi pastirji so s svojo živino pod streho pribežali. Pod Kacijanarjevim kozolcem je bilo 12 ljudi in 5 krav. Naenkrat, tako se piše „Gosp.“ hudo zagrm in strela udari v kozolec, raztrga streho, gre nekoliko po slemenu in od slemena šine v krave in ljudi. Živina in ljudje, vse popada omoteno na tla in detelja pod kozolcem raztrošena začne goreti. K sreči je trenotek poprej močen veter necemu delavcu, ki je zraven družih stal, slamnati klobuk odnesel in ko je mož nekoliko stopinj za njim letel, je

stoječega moža in vrže na zofo, da zaječi in popoka pod njim.

„To je neslišano, to je surovo, to je — da, da, to je resnica, da taki, ki v svojej mladosti najbolj ponočujejo, taki so najhuji tirani svojih žen.“

„Vajet“ — jecja osupnen Robert in leze po konci.

„Nič! nikamor ne, nikamor!“ kriči žena in ga podere nazaj. Ti ne pripuščaš občeovati s tem, ki je iz boljše, odličnejše meščanske družine ljubljanske, ki iz najpoštenejših namenov išče znanja in prijateljstva z nami, in katerega pozornost bi drugi si šteli v pravo čast; ti svojega otroka srečo naravnost pehaš od sebe, ti meni kratiš jedino radost, katero bi le nad Olgo še imela, ti divjaš proti svojej lastnej krvi, ti si surov, ti si grozovit, obseden, pa tudi — pa tudi le gani se mi —“ nadira ga žena v jednej sapi se žarečim obrazem in žugajoč mu nastavlja prste, kakor bi vsak mah uže hotela mu v lase.

„Berta!“ pozove jo Robert s pomenljivim naglasovanjem in počasi vstaja izpred nje pravi slovesno:

„Meni je uže mari otrokova sreča, zato

pa tudi bolje vem kje iskati jo. Moj zet, če kater, bo Nemec, ne pa narodna zmes, ta ljubljanska, in najmenj kak tukajšnji, večerni natopir, ki nij miš in ne tič! To sem jaz mislil uže davno, zapomni si tudi ti.“

„Bolje bi bil vsak narodnjak, bolji najzagrizeneji Slovenec, kakor tak nemški svoje-glavec, to ti rečem!“ treska raburjena žena za odhajočim in kakor hitro sama začne od togote zajoka.

Tok solza jo ublaži, da more zopet misliti. In kakorkoli premišluje, to se jej zdi neizogibno, da jutri sprejame napovedani obisek, pa naj trmasti mož stori, le kar hoče.

Robert nij izostal tako dolgo v noč, kakor je Berta pričakovala po tako raburjenej razdražbi. In družega jutra, ko je po navadi izpil kavo, je odhajeje še dosti prijazno se priporočil, kakor da nij zgodilo se bogvé kaj, ali pa, da je vse pokrtil s plaščem zakonske ljubezni. Na kratko, Berta, ki je ravnokar še bila v hudih skrbih, začne se po takem moževem ponašanji osrčevati, češ, da on si je pač uže premislil na bolje, da ne mara se celo uže kesa svoje sinočne drvitosti, bodi si, da je sam sprevidel neopravičenost svojega

prenaglega in presilnega postopanja, bodi si, da je kak drug z dobrim svetom pridobil ga za pametnejše ravnanje. In ko potem utolazena žena še pomisli, da soprog, sicer naglo vshičen in razdražen, pa je tudi kmalu zopet dober, ter da sploh nikoli tako hudo ne misli niti ne počenja, kakor pravi in žuga: ko tako pretehta dobro uže poznani značaj svojega moža, pomiri se do dobrega in dosti veselo zibaje se v nadah pričakuje prihodnjih reči.

O polu dne pri obedu uže nij zaznati le trohice nevolje ne več, kar Berto toliko bolj potrdi v poprejšnjem mnenji, pa navdaja s pravo zmagonosno zavestjo. Ko tedaj Robert otide v pisarno, (in to stori denes nekoliko prej, kakor navadno) nastavi Berta vse svoje sile, da bi izpodnesla zapreke, katere jej od druge strani tehtajo na namerovani pot do izvoljenega smotra. Poprime se namreč Olge in začne jo obdelovati. Pripoveduje jej le o ženinu Česlju, slika jej za prihodnjo slavo in sijajnost in zlasti brezskrbno, posrčnega uživanja polno življenje, katero bode živela na strani svojega moža.

(Dalje prih.)

udarilo. Ta je bil jedini, ki je pri zavesti ostal. Ko je plamen zagledal, je priskočil in srečno pogasil; drugače bi zgoreli kozolci in omamljeni ljudje. S časoma so se začeli zavdati, pa na noge skoro pol ure nobeden ni mogel stopiti. Polagoma so jim noge zopet oživele: ali žalibog ne vsem. Posestnik kozolca, pošteni tržan Kacijanar in njegov 5 let stari sin sta mrtva obležala in 8 let stara pastarica je tako hudo ranjena, da bo morebiti še danes umrla. Tudi krave so vse mrtve obležale. Tri so bile Kacijanarjeve, dve pa necega ubozega kočlarja. Grozovito je bilo videti živino in ljudi mrtve poprek ležati. Očeta in sinčka smo družega zraven družega na mrtvaški oder položili in čez dva dni pokopali.

— (Iz celjske okolice) se piše „Gosp.“: 17. jul. po polu dne se je blizu škarpe pri Voglajni igralo več otrok. Težek voz pridrdra čez most in pritisne 2½ leta starega sina teharskega g. učitelja na kup kamenja, ki je na cesti ležal, in kateremu se otrok ni mogel izogniti, tako, da je drugi dan umrl. Sploh se govori, da razen nepotrebnega zidanja škarpe je nesreče kriva nepazljivost otrokove varhinje in pa nemarnost voznika, ki je na vozu sedel. Koliko je jeden ali drug kriv, to bo sodnijska preiskava pokazala.

— (Dveletno dete) Mica Žajbert je v Oplotnici pri Konjicah vsled nemarnosti rejenjskih starišev v celo plitvi jarek padlo in se utopilo.

— (Pogoreli) so baron Post v Pokošah, in pri sv. Miklavžu pod Mariborom 4 posestniki Volk, Vavhnik, Bezjak in Drajsigar. Ogenj sta vtorila 2 otroka.

— (V Dravo skočila) je iz mosta v Ptuji 20 letna Marija Pušnik in v valovih preminola. Poprej je 8 letni sestri izročila ruto in pismo, v katerem pravi, da je zarad domačih preprirov smrt izvolila.

— (Konj je udaril) Franca Ostrea v Bunčanih pod Radgono tako nesrečno s kopitom na trebuh, da je ubogi človek takoj umrl.

— (Milodari za pribegle in ranjene Hercegovince in Bošnjake in za srbske ranjenike.) [XXXI. izkaz.] Iz Preloke M. Zarnik 1 gl. 70 kr. Iz Mostiča č. g. kaplan Franjo Ivanetič 2 gl. 50 kr. Iz Maribora poslal č. g. dr. Lavoslav Gregorec, urednik „Slov. Gospodarja“ od čitateljev „Slovenskega Gospodarja“ 30 gld. „Slovenci iz Loža“ 2 gl. Iz Ilirske Bistrice: „skupščina čestilcev sv. Janeza Nep.“ 14 gl. Gospa Babeta Kogl iz Ljubljane 5 gld. in jeden zaboj šarpije. Iz Čelja g. Kapus 4 gl. in zavitek šarpije.

Prejšnji izkazi 4245 gl. 64 kr. 1000 frankov v zlatu in 4 srebrne dvajsetice, skupaj tedaj 4304 gl. 84 kr. 1000 frankov v zlatu in 4 srebrne dvajsetice.

Odbor se pristrčno zahvaljuje za poslano

darove in prosi še milodarov. Naši bratje se junaško bore proti turškemu barbarstvu; uže na tisoče ranjenih leži v navadno slabo pre-skrbljenih vojnih lazareti. Tu pomanjkujve večidel najpotrebnejših stvari za ovezavanje ran. Ne samo ljubeze do bratovskega nam naroda, prosto človekoljubje kliče tudi nam Slovencem! Dajmo po svojih močeh, prihitimo na pomoč hbrim junakom, ranjenim v svetem boji „za svobodo zlato in krst častni“!

Odbor se obrača še s posebno prošnjo do vas milosrčnih Slovenk, da pripravljate in nabirate šarpije (cufanja), raznovrstnih platnenih cunj, robcev, sploh platnenega blaga itd. Nabrane stvari naj se pošiljajo ali naravnost v Belgrad „društvu rudečega križa („crvenoga krsta“)“ ali našemu odboru za podporo pribeglih in ranjenih Jugoslovanov, ki bode stvari poslal na pravo mesto.

J. N. Horak,
predsednik.

Vaso Petričič,
denarničar.

Slavno ravnateljstvo c. kr. pošte v Trstu.

V tem listu je bilo uže jedenkrat povedano, kako neredno „Slov. Narod“ v Istro dohaja. Pričakovati bi bilo, da bi se uže na oni dopis čez leto trajajoča nerednost odstranila, toda temu ni tako, kajti le od 27. junija do 27. julija imamo sledeče nerednosti zaznamovati:

„Slov. Naroda“ od 27. in 28. junija sta došla skup v Pazin dne 29. junija,
lista od 4. in 5. julija skup še le dne 6. julija;

lista od 11. in 12. julija tudi še le dne 13. julija;

22. julija ni prišel noben list semkaj;
list od 21. jul. še le 23. julija;

lista od 22. in 23. julija skup še le 24. istega meseca.

NB. List od 12. julija je prišel dne 13. t. m. zjutraj semkaj, list od 11. julija pa še le 13. t. m. ob polu dne.

Lista od zadnjega vtorka, kateri je bil uže v ponedeljek ob 10. uri zvečer v Ljubljani na pošto oddan, ni še danes v sredo 27. t. m. tukaj, mej tem, ko so dunajski in graški listi od vtorka vsi uže danes tukaj.

Ker niso listi niti v Ljubljani niti v Trstu štempljani, ni mogoče poizvedeti, kje list zastaja, da si te nerednosti uže čez leto in dan trajajo.

Prosimo torej sl. poštno ravnateljstvo, da bi one nerednosti odstranilo, ter velelo, da bi listi „Slov. Naroda“, kateri v Ljubljani izhajajo, redno in vselej prvi dan po izidu lista, kakor se to pri dunajskih listih godi, semkaj dospeli.

Naročnik „Sl. Naroda“
v Paznu (Istri.)

V Paznu, 27. julija 1876.

Dunajska borza 28. julija.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v banko nih	65	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	20	
1860 izk. posojilo	113	—	
Akcije narodne banke	867	—	

Kreditne akcije	143	20	
London	124	20	
Napol.	9	87½	
C. k. cekini	5	82	
Srebro	102	50	

Št. 7861.

Naznanilo.

Na deželnej in kmetijski šoli v Grotendorfu oddajo se začetkom prihodnjega šolskega leta, t. j. začeni od 1. novembra 1876 štiri štipendije po 120 gld. in tri po 100 gld.

Prošnje, s krstnim listom, s izpričevalom zadrževanja in zdravja, nadalje s šolskim izpričevalom, ter s potrjilom županskem o premoženji, naj oddajo prosilci osobno ravnatelju deželne poljedelske šole vsaj do 15. septembra 1876. (222—3)

V Gradci, 3. julija 1876.

Od štajerskega deželnega odbora.

V Škofjej Loki

na Gorenjskem,

prodaje se po nizki ceni na sredi glavnega trga stoječa hiša št. 120 v dva nadstropja, s prostornimi sobami, kuhinjami, štacuno, dvema hlevoma in prostornimi kleti pod jako ugodnimi plačilnimi pogoji.

Vč iz prijaznosti pri gospodu Avgustu Deisingerju v Škofjej Loki. (226—4)

Zobni zdravnik A. Paichel

stanuje poleg Hradeckijevega mostu v Mali-jevej hiši v I. nadstropji in ordinira od 9. do 12. in od 2. do 6. ure. Njegova esenca ustne vode, steklenica po 1 gld., in zobni prah, škatljica 60 kr. dobiva se razen v njegovem stanov nji tudi pri gospodu lekarju Majerju in gospodu Karingerju in Kašu. (176—14)

Parni stroj

z 2½ in zraven stoječ kotel s četero konjske moči od Lachappelle v Parizu, na dalje jedna krožna žaga, primož z vinto, naklo, stružnica, in velika shramba za razpostavljanje prodaje se prav po ceni (237—1)

v kolodvorskej ulici št. 117 v Ljubljani.

Mladenič,

30 let star, v kupčiji s špecerijskim in manufakturnim blagom dobro izurjen, ki ima par tisoč forintov prihranjenih, želi se oženiti z dobro izurjenim dekletom, ki ima nekoiko premoženja; katera ima poslopje za štacuno, ima prednost. Ponudbe s fotografijo naj se oddajo pod naslovom „resnična misel št. 30“ na uredništvo „Slov. Naroda“. (200—2)

Samoklistirni aparat

(Clyso-pumpe, Irrigatérje),

Inhalacijne aparate,

klistirne, uretralne in maternične brizgalnice, mlečne pumpe, sesalne steklenice, vezli za počene

po fabriške ceni.

Jedino le pri (53—17)

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Tužni.

27. julija:

Kvropa: Schaumburg iz Gorenjskega. — Elsbacher iz Celovca. — Ružič iz Reke.

Pri stonu: dr. Eržen iz Litije. — Saneti iz Trsta. — Bukovnik iz Zagreba. — Morscher iz Zagorja. — Pip iz Dunaja. — Levak iz Celovca. — Dolenc iz Gorice. — Mayer iz Dunaja. — Schmeditz iz Trsta. — Kozina iz Dolenjskega. — Hoffman iz Dunaja.

Pri malici: Wesel iz Dunaja. — Peterca iz Visocega. — Welesz iz Dunaja. — Schöpfer iz Insbruka. — Schmid iz Dunaja. — Meringer iz Linca. — Baruch iz Dunaja. — Krauth iz Koroškega. — Fischer iz Trsta. — Hostnik iz Dunaja. — Košir iz Maribora. — Demšar iz Želznikov. — Bertha iz Dunaja. — Kopman iz Gradca. — Majhenič od Sv. Nikolaja. — Koch iz Trsta. — Engel iz Dunaja. — Svetinaiz Gradca.

Pri mestu Ljubljana: Skrbjun iz Kranja.

Pri Zamorci: Vildšek iz Gorice. — Mayer iz Želznikov.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Obrtnijsko pomočno društvo,

vknuženo društvo z omejenim poroštvom v Ljubljani

ima svojo pisarno

pred Hradecky-jevim mostom h. št. 223,

prevzema in daje denarne svote vsak dan od 4.—6. ure po polu dne izvzemši nedelje in praznike.

(236—1)

J. N. Horak, ravnatelj.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.